

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/356/2021
Identifikačné číslo spisu:	7206230564
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7206230564.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Contract Consulting s.r.o., so sídlom v Bratislave, Radvanská 28, IČO: 35 829 397, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska č. 71, o náhradu škody 11 783,84 eura, pôvodne vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 43C/2/2007, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 6. mája 2021 sp.zn. 2Co/55/2020 v znení opravného uznesenia Krajského súdu v Košiciach z 11. júna 2021 sp.zn. 2Co/55/2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 6. mája 2021 sp.zn. 2Co/55/2020 v znení opravného uznesenia Krajského súdu v Košiciach z 11. júna 2021 sp.zn. 2Co/55/2020 a rozsudok Okresného súdu Košice II zo 4. marca 2019 č.k. 43C/2/2007-547 a vec vracia Mestskému súde Košice na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1 . Podanou žalobou bol voči žalovanej uplatnený nárok na náhradu škody (11 783,84 eura s príslušenstvom) za nesprávny úradný postup [v zmysle § 18 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“)] vyšetrovateľa policajného zboru v trestnom konaní pri vydaní uznesenia o vrátení veci (z 23. mája 2002 ČVS: OÚV-853/30-K2-2001) a jeho oneskorenému doručeniu Z. V..

X . Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, uznesením z 31. mája 2016 sp. zn. 5Cdo/242/2015 zrušil predchádzajúci rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 28. januára 2015 sp.zn. 2Co/58/2014 vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Košice II zo 7. novembra 2013 č.k. 43C/2/2007-359 v znení opravného uznesenia Okresného súdu Košice II z 8. januára 2014 č.k. 43C/2/2007-372 v žalobe vyhovujúcej časti o zaplatenie 11 783,84 eura a rozsudok Okresného súdu Košice II zo 7. novembra 2013 č. k. 43C/2/2007-359 v znení opravného uznesenia Okresného súdu Košice II z 8. januára 2014 č. k. 43C/2/2007-372 vo výroku, ktorým vyhovel žalobe o zaplatenie 11 783,84 eura, vec v rozsahu zrušenia vrátil Okresnému súde Košice II na ďalšie konanie. Dovolací súd skonštatoval nedostatok odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa zakladajúci

dovolací dôvod v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia dovolací súd uviedol: „Právo účastníka (a povinnosť súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ide o podstatnú náležitosť každého rozhodnutia súdu, považovanú za imanentnú súčasť práva na spravodlivý proces. Rozhodnutie súdu je najvýznamnejším procesným aktom, ktorým sa završuje súdna ochrana, je zhodnotením doterajšieho priebehu i výsledkov súdneho konania pri nachádzaní práva súdom.

Zabezpečenie spravodlivosti - spravodlivého súdneho konania - spravodlivého rozhodnutia vychádza z činnosti súdu, ktorá má normatívny charakter, a ktorú právna teória označuje ako právnu metodológiu. Zmyslom právnej metodológie je jednak to, aké otázky si treba položiť pri hľadaní toho, čo je pre daný prípad právom (normou) a ďalej stanoviť si i to, aké skutočnosti máme pri hľadaní odpovedí na tieto otázky zohľadniť. Právnu metodológiu chápeme ako teóriu právnej argumentácie v právnych otázkach. Jej cieľom je justifikácia konkrétnych argumentov použitých pre zdôvodnené tvrdenie o význame obsahu právnych predpisov (noriem). Právna metodológia bráni sudcovi, aby rozhodoval len podľa svojej voľnej úvahy a súčasne je normatívnym prostriedkom vedúcim k tomu, čo je v konkrétnom prípade považované za právo (porovnaj Melzer F.: Metodologie nalézání práva, 2 vydání, C H Beck 2011, str. 10 až 12). Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať minimálne parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotného rozhodnutia ovplyvňujúcich súvislostiach.

V zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, alebo nesprávnym úradným postupom za súčasného splnenia troch podmienok, a tými sú nezákonné rozhodnutie, alebo nesprávny úradný postup, vznik škody

a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Pokiaľ ide o predpoklad príčinnej súvislosti považuje dovolací súd za potrebné pre účely metodologického prístupu (definovania právne rozhodných vlastností prípadu) uviesť, že kauzálny nexus je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. Vyžaduje sa, aby nezákonné rozhodnutie/nesprávny úradný postup a vznik škody boli v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda aby nezákonné rozhodnutie/nesprávny úradný postup bol príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím/ nesprávnym úradným postupom môže byť len také nezákonné rozhodnutie/nesprávny úradný postup, bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha (test *conditio sine qua non*), či by škodlivý následok nastal bez nezákonného rozhodnutia/ nesprávneho úradného postupu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola.

K odvolacej námietke o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie odvolací súd poznamenal, že jej nedôvodnosť vyplýva už zo samotnej argumentácie odvolateľky, v ktorej sa konštatuje, že ide o trestné konanie (resp. prípravné konanie) za ktoré zodpovedá Slovenská republika zastúpená ministerstvom spravodlivosti. Odvolací súd teda nepovažoval túto námietku za dôvodnú, lebo pasívne vecne legitimovaným v prípade tohto druhu zodpovednosti je štát, nie orgán, ktorý koná v jeho mene pred súdom. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v kontexte s rozsudkom súdu prvého stupňa pre túto odvoláciu námietku dovolací súd považuje za riadne zdôvodnené, a zároveň i za presvedčivé. Týmto konštatovaním nie je dotknutá ďalšia námietka dovolateľky, ktorá súvisí so spochybnením záveru súdov ohľadom existencie nesprávneho úradného postupu v dôsledku vydania rozhodnutia o vrátení veci, ktoré nebolo pre nezákonnosť zrušené. Žalovaná týmto spochybňuje samotnú existenciu protiprávneho úkonu zakladajúceho zodpovednostný vzťah. Žalovaná naostatok v odvolaní namietala nedostatok priamej (bezprostrednej) príčinnej súvislosti medzi (údajným) nesprávnym úradným postupom a škodou, lebo

podľa jej názoru k prípadnej škode došlo následkom trestnej činnosti (neoprávneným prevedením vlastníckeho práva k vozidlu S.). Ani jednou z posledne dvoch uvádzaných námietok sa odvolací súd nezaoberal, i keď ich zodpovedanie vo veci nemožno pominúť, lebo z metodologického hľadiska ide o otázky, s ktorými sa súdy pri hľadaní toho, či medzi účastníkmi došlo k vzniku vzťahu zo zodpovednosti za škodu, musia zaoberať. K týmto otázkam nezaujal dostatočné stanovisko ani súd prvého stupňa. Z jeho záverov v odôvodnení možno dedukovať, že pod nesprávny úradný postup subsumoval aj nevydanie rozhodnutia o uložení veci do úschovy, či vrátenie vozidla na základe neprávoplatného rozhodnutia neexistujúcej osobe, avšak nie je zrejmé, či a prípadne ako vzal zreteľ na to, že tu existuje rozhodnutie o vrátení veci, ktoré doposiaľ nebolo zrušené, a to i v kontexte ustanovenia § 135 ods. 2 vety druhej O.s.p. Pritom nemožno pominúť zistenie súdu, že rozhodnutím okresného prokurátora bola sťažnosť Z. V. proti rozhodnutiu o vrátení veci ako nedôvodná zamietnutá s odôvodnením, že listinné dôkazy preukazujú opodstatnenosť vydania uznesenia o vrátení veci vyšetrovateľom a prokurátor toto považuje za odôvodnené a v súlade so zákonom. Ak došlo k vráteniu veci inej osobe (alebo neexistujúcej osobe) ako tej, v ktorej prospech bolo rozhodnutie o vrátení veci vydané, musí byť vysvetlené i to, či a ako bol týmto postupom dotknutý Z. V..

Žalobkyňa v konaní náhradu škody vyvodzovala z oneskoreného doručenia uznesenia vyšetrovateľa o vrátení vozidla Z. V., ktorý sa považoval za vlastníka vozidla. Súd prvého stupňa potom, čo zistil, že rozhodnutie o vrátení veci z roku 2002 bolo Z. V. doručené až v roku 2005, konštatoval „premlčanie práva“ Z. V., z čoho vyvodil existenciu príčinnej súvislosti. Takýto záver („premlčanie práva“ - vznik škody) ale nie je preskúmateľný ani zrozumiteľný. Na tieto pre vec rozhodujúce otázky príčinnej súvislosti nenachádzame odpoveď ani v dôvodoch rozhodnutia odvolacieho súdu. Názory súdu prvého stupňa o existencii príčinnej súvislosti, (s ktorými sa mal stotožniť odvolací súd) vychádzajúce z neurčitých predpokladov a nepreskúmateľných záverov pôsobia zmätočne, pre vec nezrozumiteľne a preto sú argumentačne i právne neutržateľné."

3. Okresný súd Košice II rozsudkom (v poradí tretím) zo 4. marca 2019 č.k.

43C/2/2007-547 (ďalej aj „súd prvej inštancie“) žalobe v časti istiny 11 783,84 eura vyhovel a žalobkyňu priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3.1. Podľa názoru súdu prvého stupňa Z. V. nadobudol vlastnícke právo k motorovému vozidlu (ďalej len vozidlo) na základe kúpnej zmluvy uzavretej dňa 1. augusta 2000 od predávajúceho S. H. - M. O., ktorý aj keď nadobudol vozidlo od nevlastníka (S. G.), bol vzhľadom na zistené okolnosti prípadu dobromyseľným nadobúdateľom, a preto vozidlo mohol previesť na J. V.. V odôvodnení uviedol, že: .. „Vyšetrovateľ pochybil v tom, že vydal uznesenie o vrátení vozidla Východoslovenskej leasingovej spoločnosti a.s. a to napriek skutočnosti, že vlastnícke právo Východoslovenskej leasingovej spoločnosti nebolo ani nemohlo byť nepochybné a nesporné, nakoľko Z. V. ako dobromyseľný nadobúdateľ nadobudol k vozidlu vlastnícke právo na základe kúpnej zmluvy zo dňa 1.8.2000 a ako vlastníka vozidla v priebehu trestného konania viackrát osobne ústne do zápisnice (napr. dňa 12.9.2000) aj písomne uplatňoval právo na vrátenie vozidla. Vyšetrovateľ, ktorý vydal uznesenie napriek tomu, že k vozidlu si uplatňovali v priebehu trestného konania vlastnícke právo dve osoby, a to Z. V. a Východoslovenská leasingová spoločnosť, nesprávne postupoval a to v rozpore s ust. § 80 ods. 1 Trestného poriadku, vrátil vozidlo Východoslovenskej leasingovej spoločnosti napriek tomu, že ho mal z dôvodu pochybností o skutočnom vlastníkovi vozidlo uložiť do úschovy na súde a upovedomiť Z. V. aj Východoslovenskú leasingovú spoločnosť o tom, aby si vlastnícke právo k vozidlu uplatnili na súde.

V čase vydania uznesenia Východoslovenská leasingová spoločnosť a.s. už viac ako rok neexistovala, keďže dňa 1.4.2001 došlo k jej výmazu z obchodného registra.

Nesprávnosť postupu vyšetrovateľa pri vydaní uznesenia je aj v tom, že napriek skutočnosti, že vyšetrovateľ vydal uznesenie dňa 23.5.2002 a v súlade s ust. § 137 ods. 1 Trestného poriadku ho mal Z. oznámiť, doručiť, predmetné uznesenie Z. i doručil až 2.6.2005, teda viac ako tri roky po jeho vydaní.

Ešte aj v prípade, ak vyšetrovateľ vydal vozidlo inej osobe ako Z. V. ak by vyšetroval Z. V. o vydaní vozidla informoval, tak by mal Z. V. možnosť domáhať sa vydania vozidla u osoby, ktorej ho vyšetrovateľ vydal. Z. V. v dôsledku nesprávneho úradného postupu bol do 2.6.2005 v nesprávnom domnení, že vozidlo je stále zaistené.

Vzhľadom na uplynutie 3-ročnej lehoty sa Z. V. voči Východoslovenskej leasingovej spoločnosti a.s.

nemohol úspešne domáhať vydania vozidla.

Nesprávnosť postupu vyšetrovateľa je aj v tom, že vyšetrovateľ fyzicky vrátil vozidlo predtým ako sa uznesenie o vrátení vozidla stalo právoplatným a vykonateľným. Uznesenie sa mohlo stať vykonateľným a právoplatným až po tom, ako bolo Z. V. doručené a po tom, ako bola zamietnutá jeho sťažnosť voči uzneseniu, teda po 11.7.2005.

Z oznámenia VÚB leasing (v spise č.l. 209) vyplýva, že VÚB leasing ku dňu 2.11.2010 vozidlo eviduje ako nevrátené. Podľa oznámenia VÚB leasing zo dňa 12.4.2011 (v spise č.l. 227) predmet leasingu (vozidlo) sa od nájomcu nepodarilo doposiaľ odobrať.

Z oznámenia polície (v spise č.l. 193 a č.l. 243) vyplýva, že v spise polície sa nenachádza podpísaná zápisnica o vydaní vozidla.

Žalovaný na pojednávaní dňa 19.9.2018 namietal nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu, k čomu súd udáva, že rozsudkom Okresného súdu Košice II zo dňa 31.3.2007 č.k. 43C/2/2007-136 súd žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej legitimácie žalobcu, ktorý rozsudok bol zrušený uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 20.2.2009 č.k. 3Co/145/2008-157, kedy odvolací súd konštatoval, že nezistil žiaden dôvod, pre ktorý by Z. nemohol postúpiť svoju pohľadávku žalobcovi a teda nie je dôvod pre záver, že žalobca nemá aktívnu hmotnoprávnu legitimáciu na uplatnenie tohto nároku. Namietal aj skutočnosť, že žalobca nepreukázal vznik škody v príčinnej súvislosti s ním označeným právnym titulom, t.j. s nesprávnym úradným postupom.

V písomnom podaní zo dňa 29.1.2019 (v spise č.l. 523) žalovaný uviedol nedostatok oprávnenia Ministerstva spravodlivosti SR zastupovať v konaní štát. K tejto námietke súd poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, kde Najvyšší súd SR (v spise č.l. 435) uviedol, že k odvolacej námietke o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie odvolací súd poznamenal, že jej nedôvodnosť vyplýva už zo samotnej argumentácie odvolateľky, ktorej sa konštatuje, že ide o trestné konanie, resp. prípravné konanie, za ktoré zodpovedá Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti. Odvolací súd teda nepovažoval túto námietku za dôvodnú, lebo pasívne vecne legitimovaným v prípade toho druhu zodpovednosti je štát, nie orgán, ktorý koná v jeho mene pred súdom. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v kontexte s rozsudkom súdu prvého stupňa pre túto odvoláciu námietku dovolací súd považuje za riadne zdôvodnené a zároveň i za presvedčivé.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení (v spise č.l. 523) ďalej uviedol, že škoda vzniknutá žalobcovi v dôsledku nesprávneho úradného postupu vyšetrovateľa, ktorý mal nastať dňa 23.5.2002 nemôže byť vo výške 11 708,84 eura, pretože v čase vydania uznesenia Okresného úradu vyšetrovania Policajného zboru Košice II ČVS: OUV853/30-K2-2001 trhovú hodnotu motorového vozidla musela byť nižšia ako v čase nadobudnutia motorového vozidla. Okrem iného mal za to, že ak by sa pri určení výšky škody vychádzalo z nadobúdacej ceny, žalovaná by bola znevýhodnená a došlo by k bezdôvodnému obohateniu na strane žalobcu, nakoľko je zrejmé, že v dôsledku tvrdeného nesprávneho úradného postupu nemohla žalobcovi vzniknúť škoda v uplatňovanej výške.

Uviedol, že nesúhlasí s názorom žalobcu, ktorý tvrdí, že k vzniku škody došlo v dôsledku vydania uznesenia Okresného úradu vyšetrovania Policajného zboru Košice II, ČVS: OÚV 853/30-K2-2001, na základe čoho vyšetrovateľ vrátil motorové vozidlo Východoslovenskej leasingovej spoločnosti a.s., pretože žalovaná má za to, že škoda, ktorá vznikla Z. V., vznikla v príčinnej súvislosti s trestným činom, ktorého sa dopustil S. G.. Podľa názoru žalovanej podvodné konanie S. G. bolo priamou a bezprostrednou príčinou vzniku škody, a nie nesprávny úradný postup vyšetrovateľa Policajného zboru Košice II, pretože ak by neexistovalo podozrenie, že motorové vozidlo pochádza z trestnej činnosti, nedošlo by k zaisteniu motorového vozidla Policajným zborom a Z. V. naďalej by mohol voľne disponovať s motorovým vozidlom. Vzhľadom na to, že v danej veci došlo ku škode v následku trestnej činnosti S. G., nemožno konštatovať ani len bezprostrednú príčinnú súvislosť medzi údajným nesprávnym úradným postupom orgánov polície a následným vznikom škody. Napriek tejto skutočnosti v prípade, ak súd vyhodnotí skutkový stav tak, že k vzniku škody došlo v dôsledku nesprávneho úradného postupu vyšetrovateľa Policajného zboru Košice II, žalovaná namieta, že z dôvodu, že nedošlo k zrušeniu uznesenia Okresného úradu vyšetrovania Policajného zboru Košice II, ČVS: OÚV 853/30-K2-2001 pre jeho nezákonnosť, nebola splnená podmienka na náhradu škody v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 58/1964 Zb.

Po druhé, neobstojí argumentácia žalobcu ani o tom, že v dôsledku skutočnosti, že vyšetrovateľ doručil uznesenie ČVS: OÚV 853/30-K2-2001 Z. V. až tri roky po jeho vydaní, došlo k takému oslabeniu

právnej pozície Z. V., že tento si nemohol uplatniť nárok na vydanie motorového vozidla voči Východoslovenskej leasingovej spoločnosti a.s., pretože táto spoločnosť by sa ubránila vydržaním vlastníckeho práva k motorovému vozidlu uplynutím 3 rokov od jeho vydania. V súvislosti s týmto tvrdením žalovaná má za to, že v prípade, ak Východoslovenská leasingová spoločnosť, a.s. naozaj nemala vlastnícke právo k motorovému vozidlu, žalobca by si mohol uplatniť nárok na vydanie motorového vozidla voči Východoslovenskej leasingovej spoločnosti, a.s., pretože tá by nemohla argumentovať nadobudnutím vlastníckeho práva k motorovému vozidlu v dôsledku vydržania. Podľa názoru žalovanej Východoslovenská leasingová spoločnosť, a.s. nemohla byť so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľná ohľadom vlastníckeho práva k motorovému vozidlu. Žalobu žiadal zamietnuť.

Súd poukazuje na to, že priama príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody je daná s tým: že ak by vyšetrovateľ postupoval správne a uznesenie po jeho vydaní doručil Z. V. tak, aby Z. V. mohol svoj nárok uplatniť voči povinnej osobe, a to či už ako nárok na vrátenie kúpnej ceny vo výške 355 000 Sk od S. H. M. alebo ako svoj nárok na vrátenie vozidla v hodnote 355 000 Sk od osoby, ktorej bolo vozidlo vydané, avšak v priamej príčinnej súvislosti s tým, že vyšetrovateľ doručil uznesenie Z. V. až vyše tri roky po jeho vydaní, došlo k takému oslabeniu právnej pozície Z. V., že tento si nemohol uplatniť nárok na vydanie vozidla voči osobe, ktorej bolo vozidlo vydané, nakoľko táto osoba by sa ubránila vydržaniu vlastníckeho práva k vozidlu uplynutím 3 rokov od jeho vydania a rovnako si nemohol uplatniť ani nárok na vrátenie kúpnej ceny od osoby, od ktorej vozidlo kúpil, nakoľko táto osoba by sa nároku Z. V. ubránila vznesením námietky premĺčania. I. Z. V. nevznikla v príčinnej súvislosti s trestným činom, ktorého sa dopustil S. G.. Trestným činom vznikla škoda pôvodnému vlastníckovi vozidla, voči ktorého vlastníctvu smeroval skutok páchatel'a trestného činu S. G..

Je teda zrejmé, že v priamej príčinnej súvislosti najmä s oneskoreným doručením uznesenia vznikla Z. V. škoda vo výške ceny vozidla. Je zrejmé, že škodlivý následok nesprávneho úradného postupu spočívajúce v nedoručení uznesenia včas by pri včasnom doručení uznesenia nenastal. Teda nesprávny úradný postup, spočíva v neprípustne oneskorenom doručení uznesenia osobe, ktorej vozidlo bolo zaistené.

Čo sa týka námietky žalovaného k výške škody k tomu uvádza, že kúpna zmluva bola uzatvorená dňa 1.8.2000, polícia zaistila vozidlo 11.9.2000, teda medzi uzatvorením kúpnej zmluvy a zaistením vozidla uplynulo len 40 dní, počas ktorých sa cena vozidla nemenila. A keď žalovaný uvádza, že v čase nesprávneho úradného postupu roku 2002 malo vozidlo nižšiu cenu, je potrebné poukázať na to, že od zaistenia vozidla políciou do jeho vydania bolo vozidlo stále zaistené políciou, a teda za prípadné znehodnotenie vozidla zodpovedá žalovaný. Znalecký posudok vo veci nie je možné zabezpečiť vzhľadom na to, že vozidlo bolo vydané niekomu, zrejme ho už nikto nikdy neocení.

Na základe vyššie uvedených skutočností súd má za to, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a to najmä porušením príslušných ustanovení trestného poriadku. Nesprávny úradný postup orgánov polície bol podstatnou a rozhodujúcou príčinou vzniku škody. Orgány polície doručili uznesenie o vydaní vecí až vyše tri roky po vydaní uznesenia, došlo k premĺčaniu práva V. voči obom potencionálnym osobám, voči ktorým si mohol svoje práva uplatniť. Teda bola preukázaná existencia príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom, ktorý spočíva v neprípustne oneskorenom doručení uznesenia osobe, ktorej vozidlo bolo zaistené, a vznikom škody. Z. V. ako postupca zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 2.10.2006 postúpil svoju pohľadávku voči žalovanému na žalobcu.

Na základe vyššie uvedených skutočností súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu škody vo výške 11 783,84 eura."

4. Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo 6. mája 2021 sp.zn. 2Co/55/2020 (ďalej aj „odvolací súd“) potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (§ 387 ods. 1 CSP) a úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 1,2 v spojení s § 225 ods. 1 CSP).

4.1. Odvolací súd v dôvodoch rozhodnutia mimo iného uviedol: „V prejednávanej veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej nemožno vytknúť, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov účastníkov nevyplývali alebo nevyšli za konania najavo. Súd vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy hodnotil v súlade so zákonom a z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil aj svoje rozhodnutie. Odvolací súd nezistil taký postup súdu, ktorý by mal za následok porušenie práva

žalovanej na spravodlivý proces, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je dostatočne odôvodnený a spĺňa kritériá riadneho odôvodnenia podľa § 220 ods. 2 CSP. Aj keď je namiesto námietky žalovanej, že na daný spor bolo potrebné aplikovať ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z., napokon to nemalo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Odvolacie námietky odvolateľky boli už predmetom dokazovania pred súdom prvej inštancie, ktorý sa s nimi vysporiadal pri rozhodovaní v danej veci. Ani ďalšie skutočnosti uvedené v odvolaní neumožňujú odvolaciemu súdu prijať iné závery a nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého výroku rozsudku.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d), ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť. Zodpovednosť štátu je v tomto ustanovení teda upravená obdobne ako v zákone č. 58/1969 Zb., ktorý pri rozhodovaní použil súd prvej inštancie.

V zmysle ustanovenia § 80 ods. 1 zák. č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdom (trestný poriadok) v znení účinnom ku dňu 23.5.2002, t. j. ku dňu vydania uznesenia o vrátení veci, ak vec, ktorá bola podľa § 78 vydaná, podľa § 79 odňatá alebo podľa § 79a prevzatá, na ďalšie konanie už nie je potrebná a ak neprichádza do úvahy jej prepadnutie alebo zhabanie, vráti sa tomu, kto ju vydal alebo komu bola odňatá alebo od koho bola prevzatá. Ak si na ňu uplatňuje právo iná osoba, vydá sa tomu, právo koho na vec je nepochybné. Pri pochybnostiach sa vec uloží do úschovy na súde a osoba, ktorá si na vec robí nárok, sa upozorní, aby ho uplatnila v konaní o občianskoprávných veciach. Je nepochybné, že vyšetrovateľ podľa tohto ustanovenia nepostupoval, keď vydal vec inej osobe než tej, ktorej bola odňatá, aj keď táto osoba sa vrátenia veci a informácií o nej priebežne domáhala. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že vyšetrovateľ vzhľadom na všetky okolnosti nemohol dospieť k záveru, že právo na predmetné motorové vozidlo svedčí nepochybne leasingovej spoločnosti. Odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie NS ČR 30Cdo/2262/2013, kde je uvedený záver, že vydanie vydané alebo odňatej veci tretej osobe bez toho, aby o vydanie bolo rozhodnuté podľa § 80 ods. 1 Trestného poriadku, predstavuje nesprávny úradný postup podľa § 13 ods. 1 veta prvá zák. č. 82/1998 Zb., (v Slovenskej republike § 18 zák. č. 58/1969 Zb. účinného v čase vydania uznesenia). Samotné vydanie veci (pri pochybnostiach o práve k nej) predstavuje nesprávny úradný postup, ktorý pokračoval tým, že uvedené uznesenie nebolo doručené Z. V., od ktorého bola vec zaistená. Naopak, z obsahu spisu a listinných dôkazov tam prítomných, že napriek opakovaným žiadostiam právneho zástupcu Z. V. o vrátenie veci, resp. o podanie informácií o priebehu a stave záležitosti ohľadne zaisteného vozidla, vyplýva, že Z. V. nebol pravdivo informovaný a nemohol sa preto domáhať ochrany svojich práv a záujmov. Bolo tomu tak, napriek skutočnosti, že už dňa 23.5.2002 bolo vozidlo vrátené Východoslovenskej leasingovej spoločnosti, a.s. Košice. Napokon, je pravdou tvrdenie žalobcu, čo vyplýva výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Košice I oddiel Sa, vložka č. XX/V, že spoločnosť, ktorej bolo podľa uznesenia vyšetrovateľa vozidlo vrátené v čase vrátenia neexistovala. Práva a povinnosti po spoločnosti VSL - akciová spoločnosť Košice bola vymazaná k 2.4.2001 a práva a povinnosti prevzala spoločnosť B.O.F., a.s., Miletičova 1, Bratislava. Z. V. vzhľadom na všetky okolnosti prípadu dôvodne mohol byť v domnení, že vozidlo je stále zaistené a aj po doručení uznesenia o vrátení veci sa svojich práv nemohol domôcť, keďže nevedel, kto má v moci vozidlo. Podľa oznámení orgánov polície totiž zápisnica o vrátení veci sa v spise nenachádza, nebolo možné identifikovať osobu, ktorej bolo vozidlo vydané a spoločnosť VÚB, a.s., ktorá sa cíti byť nástupcom prenájomateľa vedie vozidlo ako nevrátené. Toto je skutočne výnimočná situácia, ku ktorej by bez nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci nebolo došlo. V situácii, keď nemožno určiť, komu bolo skutočne predmetné vozidlo vydané, u koho sa nachádza (bolo tomu tak už ku dňu 7.10.2010 - správa VÚB leasing, ku dňu 2.11.2010 správa VÚB a.s. - č.l. 194 a č.l. 209 súdneho spisu), odvolací súd konštatuje, že správne urobil záver súd prvej inštancie, že je príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom vyšetrovateľa a vznikom škody Z. V. prípade, že by bol vyšetrovateľ postupoval podľa zákona, nebolo by k takejto situácii došlo a Z. V. by bol mal vedomosť, že vozidlo už nie je zaistené, ale vydané a mohlo by sa rozhodnúť pre právny postup ako sa domôcť svojich práv. Je veľmi jednoduché len skonštatovať, že úvahy súdu o sťažení právneho postavenia žalobcu v prípadnom inom spôsobe domáhania sa náhrady škody sú len hypotetické, ostáva však reálnym faktom, že skutočne došlo dokonca znemožneniu náhrady škody sa domôcť podľa iných

zákonných ustanovení a od iných subjektov. ...

Súd pri rozhodovaní je povinný pristupovať ku každému prípadu jednotlivo a prihliadať na všetky osobitosti za účelom vo veci spravodlivo a zákonne rozhodnúť, v súlade s dobrými mravmi. Odoprieť žalobcovi súdnu ochranu jeho práva uplatneného predmetnou žalobou vzhľadom na všetky vyššie uvedené osobitosti prípadu by bolo možné považovať za formalistický prístup k riešeniu jeho nároku.

V súvislosti s námietkou nedostatku legitimácie Ministerstva spravodlivosti SR konať v tomto spore za Slovenskú republiku odvolací súd uvádza, že nemožno súhlasiť s uvedenou námietkou odvolateľky, keďže v konaní bola už ustálená otázka oprávnenia Ministerstva spravodlivosti konať za Slovenskú republiku aj Najvyšším súdom SR práve v uznesení č.k. 5Cdo/242/2015 zo dňa 31.5.2016. Na strane 9 ods. 2 tohto rozhodnutia dovolací súd, kde sa zaoberal aj touto námietkou a vyhodnotil ju ako nedôvodnú. Právny názor súdu vyššej inštancie je pre súdy nižšej inštancie záväzný."

5. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, jeho prípustnosť odôvodnila § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhla zrušiť rozsudok odvolacieho súdu v znení opravného uznesenia a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie. Navrhla zároveň do rozhodnutia o jej dovolaní odložiť vykonateľnosť napadnutému rozsudku odvolaciemu súdu, ktorému návrhu dovolací súd uznesením z 9. februára 2022 sp.zn. 9Cdo/356/2021 vyhovel.

5.1. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP namietala, že odvolací súd neposkytol zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie, predovšetkým sa nezaoberal spochybnením záverov súdov žalovanou ohľadom existencie nesprávneho úradného postupu v dôsledku vydania rozhodnutia o vrátení veci, ktorý nedostatok bol konštatovaný v uznesení dovolacieho súdu z 31. mája 2016 sp.zn. 5Cdo/242/2015, v ktorom bolo zároveň uvedené, že nie je zrejmé či a prípadne ako vzal na zreteľ odvolací súd existenciu rozhodnutia o vrátení, ktoré nebolo zrušené. Na tomto mieste dovolateľka odkazuje na judikatúru dovolacieho súdu, že v prípade kedy je nesprávny úradný postup zavŕšený vydaním rozhodnutia, treba nárok na náhradu škody posudzovať výhradne z titulu nezákonného rozhodnutia. Nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný. Ďalej odvolaciemu súdu vyčítala, že tento rozhodoval podľa iného právneho predpisu (podľa zákona č. 514/2003 Z. z.) ako súd prvej inštancie (podľa zákona č. 58/1969 Zb.). Dovolateľka uvádza, že namiesto kvalifikovaného a dostatočného odôvodnenia súdneho rozhodnutia sa tak žalovanej dostalo len potvrdenia skôr prijatých záverov súdmi, ktoré nereflektovali pokyny a názory obsiahnuté v uznesení dovolacieho súdu z 31. mája 2016, čím malo dôjsť k nerešpektovaniu kasačnej záväznosti rozhodnutia dovolacieho súdu vydaného v tejto veci obsiahnutých aj v odvolaní žalovanej proti rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolacia argumentácia vychádza z toho, že vydanie veci nepredstavuje nesprávny úradný postup keďže išlo o postup v zmysle právoplatného rozhodnutia o vrátení veci, ktoré nebolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť, tým nebola preukázaná existencia nezákonného rozhodnutia pre vyvodenie zodpovednosti žalovanej za škodu. Inak povedané, ak súdmi ustálený nesprávny úradný postup nebol príčinou škody na starne žalobcu, nebola splnená zákonná podmienka pre vyvodenie zodpovednosti. Podľa názoru dovolateľky premŕčacia doba pre daný prípad je štyri roky (§ 397 Obchodného zákonníka) preto v čase doručenia uznesenia o vrátení veci žalobcovi (2. júna 2005) tento disponoval nepremŕčaným nárokom do 23. mája 2006.

5.2. Dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP odôvodnila tvrdením o odklone odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení otázok ohľadom existencie zásahu orgánu verejnej moci, vzniku škody, existencie príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou. Tu dovolateľka opakuje svoju právnu argumentáciu aj s odkazom na niektoré rozhodnutia dovolacieho súdu.

6. Žalobkyňa nevyužila svoje právo vyjadriť sa k dovolaniu žalovanej.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, spĺňajúca podmienku zastúpenia v súlade s § 429 ods. 2 písm. b) CSP, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) zistil, že dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné a zároveň aj dôvodné.

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť jej dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

9.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

10. Dovolací súd v plnom rozsahu odkazuje na svoje úvahy a závery uvedené v dovolacom rozhodnutí vydaným v tomto spore (5 Cdo 242/2015). Súčasťou procesných záruk práva na spravodlivé súdne konanie je povinnosť súdu poskytnúť dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

10.1. Pri realizácii práva na spravodlivý proces vystupuje do popredia požiadavka, aby orgány pri aplikácii práva postupovali v obdobných situáciách rovnako, aby nedochádzalo k svojvôli. Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (IV. ÚS 209/2010, m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06). V danom prípade sa preto odvolací súd v zmysle princípu právnej istoty mal vysporiadať pre vec relevantnými námietkami.

10.2. Medzi práva strany sporu civilného súdneho konania na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite, v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP odôvodniť, je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa vyporiadava so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Podľa § 202 ods. 2 a 3 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

11. Dovolateľka za porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP označuje nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý na vec aplikoval iný právny predpis (zákon) než aký na vec aplikoval súd prvej inštancie. V zmysle § 382 CSP ak má odvolací súd zato, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Uvedené ustanovenie má brániť vydaniu prekvapivých rozhodnutí a posilniť ústavný princíp právnej istoty, ako komponentu právneho štátu. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že tento na rozdiel od súdu prvej inštancie (aplikujúceho ustanovenia zákona č. 58/1969 Zb.) vo veci samej aplikoval iný všeobecne záväzný právny predpis (ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z.). Obsah spisu neprezrádza, že by odvolací súd postupoval v zmysle § 382 CSP, čím konanie zaťažil vadou znátočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

12. Z obsahu kasačného rozhodnutia dovolacieho súdu vydaného v tejto veci (na strane 9 odôvodnenia rozhodnutia pod sp.zn. 5Cdo/242/2015) vyplýva pre súdy požiadavka pri rozhodovaní o zodpovednosti štátu vysporiadať sa s existenciou rozhodnutia o vrátení veci vyšetrovateľom a to i v súvislosti s § 135 ods. 2 vety druhej OSP (teraz § 194 ods. 2 CSP). Súd prvej inštancie bez ďalšieho v odôvodnení rozhodnutia uvádza, že škoda vznikla v dôsledku nesprávneho úradného postupu (spočívajúceho v oneskorenom doručení uznesenia o vydaní veci Z.). K samotnému rozhodnutiu o vydaní veci neposkytuje žiadne vysvetlenie napriek zneniu kasačného rozhodnutia dovolacieho súdu i obrany žalovanej, podľa ktorej vydanie veci nepredstavuje nesprávny úradný postup, keďže išlo o postup v zmysle právoplatného rozhodnutia o vrátení veci, ktoré nebolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť, tým nebola preukázaná existencia nezákonného rozhodnutia pre vyvodenie zodpovednosti žalovanej za škodu. Odvolací súd považoval z hľadiska uplatneného odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods.1 písm. b) CSP takú argumentáciu súdu prvej inštancie za dostatočne odôvodnenú s konštatovaním, že samotné vydanie veci pri pochybnosti o práve k nej predstavuje nesprávny úradný postup, ktorý pokračuje nedoručením rozhodnutia Z... Uvedeným podľa názoru dovolacieho súdu však ani odvolací súd nevysvetľuje kasačnú požiadavku právnej argumentácie vychádzajúcej i z ustálenej judikatúry (porovnaj nižšie body 14 až 14.4) a teda, či nesprávny úradný postup bol zavŕšený vydaním rozhodnutia, v kladnom prípade, či nárok na náhradu škody sa má posudzovať výhradne z titulu nezákonného rozhodnutia. Napokon z judikatúry vyplýva i názor, že náhradu škody nemožno úspešne uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Dovolací súd pripomína, že ak sa súd mieni odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku má obsahovať dôkladné odôvodnenie tohto odklonu (Čl. 2, § 220 ods. 3, § 393 ods. 3 CSP).

13. Dovolateľka poukázala na nerešpektovanie kasačnej záväznosti rozhodnutia dovolacieho súdu vydaného v tejto veci z pohľadu riadneho odôvodnenia rozhodnutia v kontexte právnej argumentácie a ustálenej judikatúry, že v prípade kedy je nesprávny úradný postup zavŕšený vydaním rozhodnutia, treba nárok na náhradu škody posudzovať výhradne z titulu nezákonného rozhodnutia. Nárok na náhradu škody nemožno úspešne uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán.

13.1. Konajúce súdy vo svojich rozhodnutiach nevysvetlili, či nimi zistený nesprávny úradný postup (ne)bol zavŕšený rozhodnutím o vrátení veci, a v prípade, že nebol, nevysvetlili z akých právnych úvah súdy pri tom vychádzali. Ide o rozhodnú otázku aj pokiaľ ide o náležité zdôvodnenie (ne)existencie príčinnej súvislosti. Ak súdy prípadne vysvetlia, že nesprávny úradný postup bol zavŕšený rozhodnutím o vrátení veci bude potrebné v odôvodnení rozsudku vysporiadať sa aj s argumentáciou, či v dôsledku jeho nezrušenia tu (ne)chýba jedna z podmienok zodpovednosti za škodu, a to existencia nezákonného rozhodnutia, a či tu (ne)vznikla zodpovednosť štátu za škodu.

13.2. Postup súdu nižšej inštancie spočívajúci v nerešpektovaní záväzného právneho názoru, vysloveného v zrušujúcom uznesení súdu vyššej inštancie, a to len na základe vlastného uváženia, je neprípustným postupom, ktorý narúša princíp právnej istoty (R 76/2016). Obdobne, nerešpektovanie právneho názoru vysloveného v rozhodnutí odvolacieho súdu súdom prvého stupňa, je obmedzením účastníka v jeho práve na súdnu ochranu ako aj práva na spravodlivý proces (uznesenie NS SR, sp. zn. 5Obo/2/2014, uverejnené v časopise Zo súdnej praxe č. 6/2015 pod č. 57, obdobne 9Cdo/272/2020).

14. Judikatúra dovolacieho súdu vychádzajúca z jeho rozhodnutí pod sp.zn: 6MCdo/16/2012, 6Cdo/115/2010, 2MCdo/11/2014, 5Cdo/126/2009, 3Cdo/220/2010, 6MCdo/11/2010, 2Cdo/2/2017, Plsť 3/77 spočíva na ustálenom právnom názore, že „ak orgán štátu zisťuje podmienky a predpoklady pre vydanie rozhodnutia, za týmto účelom zhromažďuje podklady (dôkazy), hodnotí zistené skutočnosti, tieto právne posudzuje, ide o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu rozhodnutia; prípadné nesprávnosti či vady pri zisťovaní podkladov a pri ich posudzovaní sa potom prejaví práve v obsahu rozhodnutia a z hľadiska zodpovednosti za škodu môžu byť hodnotené v zmysle ustanovení upravujúcich nezákonné rozhodnutie. Za nesprávny úradný postup teda nie je možné považovať pochybenie a nedostatky spočívajúce v tom, že štátny orgán pred svojím rozhodnutím nesprávne vyhodnotil podmienky jeho vydania, a že v dôsledku toho je ním vydané rozhodnutie nesprávne a nemalo byť vydané, prípadne že malo byť vydané v inej podobe či za iných okolností."

14.1. Dovolací súd aj v ďalších rozhodnutiach (viď 5Cdo/126/2009, 3Cdo/220/2010 a 6MCdo/11/2010) vysvetlil, že „nie každá vada konania zakladá zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom totiž nezakladajú nedostatky či pochybenia v priebehu konania, ktoré predchádzali vydaniu rozhodnutia, a to ani za situácie, že tieto mali za následok vydanie nesprávneho rozhodnutia. Pokiaľ totiž orgán štátu zisťuje a posudzuje predpoklady pre rozhodnutie, zhromažďuje a hodnotí podklady pre rozhodnutie, právne ich posudzuje a pod., ide o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu individuálneho správneho rozhodnutia; prípadné nesprávnosti či vady tohto postupu nachádzajú svoj odraz v obsahu rozhodnutia a môžu byť posudzované len z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (§ 5 a nasl. zákona č. 514/2003 Z. z.)."

14.2. V súvislosti s týmito závermi dovolací súd v inom rozhodnutí (6Cdo/115/2010) konštatoval, že „pokiaľ ale orgán štátu zisťuje podmienky a predpoklady pre vydanie rozhodnutia, za tým účelom zhromažďuje podklady (dôkazy), hodnotí zistené skutočnosti, tieto právne posudzuje a pod., ide o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu rozhodnutia; prípadné nesprávnosti či vady pri zisťovaní podkladov a pri ich posudzovaní sa potom prejaví práve v obsahu rozhodnutia a z hľadiska zodpovednosti štátu môžu byť hodnotené len podľa § 1 - § 17 zákona č. 58/1959 Zb. Za nesprávny úradný postup v zmysle § 18 uvedeného zákona teda nie je možné považovať pochybenie a nedostatky spočívajúce v tom, že štátny orgán pred svojím rozhodnutím nesprávne vyhodnotil podmienky jeho vydania, a že v dôsledku toho je ním vydané rozhodnutie nesprávne a nemalo byť vydané, prípadne že malo byť vydané v inej podobe či za iných okolností." V rozhodnutí sp.zn. 2Cdo/2/2017 dovolací súd vyslovil, že „ak orgán štátu zisťuje podmienky a predpoklady pre vydanie rozhodnutia, za týmto účelom zhromažďuje podklady (dôkazy), hodnotí zistené skutočnosti, tieto právne posudzuje, ide o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu rozhodnutia; prípadné nesprávnosti či vady pri zisťovaní podkladov a pri ich posudzovaní sa potom prejaví práve v obsahu rozhodnutia a z hľadiska zodpovednosti za škodu môžu byť hodnotené v zmysle ustanovení upravujúcich nezákonné rozhodnutie. Za nesprávny úradný postup teda nie je možné považovať pochybenie a nedostatky spočívajúce v tom, že štátny orgán pred svojím rozhodnutím nesprávne vyhodnotil podmienky jeho vydania, a že v dôsledku toho je ním vydané rozhodnutie nesprávne a nemalo byť vydané, prípadne že malo byť vydané v inej podobe či za iných okolností."

14.3. Zákon č. 58/1959 Zb. rozlišuje dve základné formy objektívnej zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú v súvislosti s výkonom štátnej moci štátnymi a inými poverenými orgánmi. Nevyhnutnou podmienkou zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím podľa § 1-17 zákona je existencia rozhodnutia, ktorým v konkrétnej veci štátny orgán aplikuje pravidlo právnej normy na ním posudzovaný prípad a rozhoduje tak o právach a povinnostiach individuálnych subjektov. Podľa ustanovenia § 4 zákona je nevyhnutnou podmienkou zodpovednosti štátu, aby bolo právoplatné alebo bez ohľadu na právoplatnosť vykonateľné rozhodnutie ako nezákonné zrušené či zmenené. Vznik zodpovednosti štátu podľa prvej hlavy prvej časti zákona č. 59/1969 Zb. teda predpokladá zistenie, že rozhodnutie bolo nezákonné a odstránenie (zrušenie) nezákonného rozhodnutia, lebo inak by sa súčasnou existenciou nezákonného rozhodnutia a rozhodnutia priznávajúceho zodpovednostný nárok na základe jeho nezákonnosti vytvoril nekonsolidovaný právny stav. Rozhodnutie vydané vo veci nezákonnosti rozhodnutia príslušným orgánom je pre súd rozhodujúci o náhrade škody záväzné (§ 4 ods.1), a tento súd musí vychádzať zo zistenia nezákonnosti príslušným orgánom, resp., musí sa držať jeho výroku, že napadnuté rozhodnutie nie je nezákonné. Súd rozhodujúci o zodpovednosti štátu nemôže sám otázku jeho nezákonnosti v žiadnom smere preskúmať (§ 135 ods. 2 O.s.p.). Druhá forma

objektívnej zodpovednosti štátu (§ 18-19 zákona) je spojená s nesprávnym úradným postupom, ktorým je porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre postup štátneho orgánu pri jeho činnosti. Ide spravidla o postup, ktorý s rozhodovacou činnosťou nesúvisí. I keď podľa uvedených ustanovení nie je vylúčená zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom vykonávaným v rámci činnosti rozhodovacej, je pre túto formu zodpovednosti určujúce, že úkony tzv. úradného postupu samy o sebe k vydaniu rozhodnutia nevedú, a ak je rozhodnutie vydané, bezprostredne sa v jeho obsahu neodražia. Z tohto hľadiska je nesprávnym úradným postupom súvisiacim s rozhodovacou činnosťou napr. nevydanie či oneskorené vydanie rozhodnutia, prípadne iná nečinnosť štátneho orgánu či iné vady v spôsobe vedenia konania. Štát podľa uvedených ustanovení zodpovedá za predpokladu, že poškodenému vznikla škoda, ktorá je v príčinnej súvislosti s takým chybným postupom, teda ak je nepravým postup orgánu štátu so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku. Pokiaľ ale orgán štátu zisťuje podmienky a predpoklady pre vydanie rozhodnutia, za tým účelom zhromažďuje podklady (dôkazy), hodnotí zistené skutočnosti, tieto právne posudzuje a pod., ide o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu rozhodnutia; prípadné nesprávnosti či vady pri zisťovaní podkladov a pri ich posudzovaní sa potom prejaví práve v obsahu rozhodnutia a z hľadiska zodpovednosti štátu môžu byť hodnotené len podľa § 1-17 zákona č. 58/1959 Zb. Za nesprávny úradný postup v zmysle § 18 uvedeného zákona teda nie je možné považovať pochybenie a nedostatky spočívajúce v tom, že štátny orgán pred svojím rozhodnutím nesprávne vyhodnotil podmienky jeho vydania a že v dôsledku toho je ním vydané rozhodnutie nesprávne a nemalo byť vydané, prípadne že malo byť vydané v inej podobe či za iných okolností. Nesprávnym úradným postupom podľa § 18 zákona č. 58/1969 Zb. môže byť akákoľvek činnosť spojená s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel ustanovených právnymi normami (6Cdo/115/2010, 4Cdo/60/2003, PlsF 3/77).

14.4. Najvyšší súd svoje vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu zrušujúce rozhodnutie založil na premise, že v prípade, že sa nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci konajúceho v mene štátu odzrkadlí v jeho rozhodnutí, tak v takom prípade sa možno domáhať nároku na náhradu škody spôsobenej takouto činnosťou orgánu verejnej moci len z titulu jeho nezákonného rozhodnutia, ktorým bol celý tento jeho nesprávny úradný postup zisťovania predpokladov na jeho vydanie zavŕšený, a nie z titulu nesprávneho úradného postupu, tak ako to ustálil krajský súd a pred ním okresný súd a tiež sťažovateľka. Podľa ústavného súdu je tento záver najvyššieho súdu ústavne udržateľný a neodporuje zmyslu a účelu aplikovanej právnej úpravy zákona o zodpovednosti za škodu a ani účelu konania o náhrade škody spôsobenej nositeľom verejnej moci, a to už len z jednoduchého dôvodu, že na nezákonnosti nemožno stavať zákonnosť, in concreto na nesprávnom a nezákonnom úradnom postupe nie je možné postaviť zákonné rozhodnutie. Inými slovami, ak je nesprávny úradný postup zavŕšený rozhodnutím, tak toto rozhodnutie by v prvom rade nebolo možné považovať za zákonné, a teda by nebolo možné ponechať ho bez povšimnutia a domáhať sa nároku na náhradu škody len z titulu jemu predchádzajúceho nesprávneho postupu, a v druhom rade, ak by sme aj v tomto smere prisvedčili argumentácii sťažovateľky, žeby pri uplatnení si nároku na náhradu škody spôsobenej orgánom verejnej moci bolo možné „ignorovať“ (opomenúť) rozhodnutie, ktoré vzišlo z nesprávneho (nezákonného) postupu, a konvalidovať si orgánom verejnej moci spôsobenú škodu len z titulu tohto nesprávneho postupu, bol by tým nastolený neúnosný a nezákonný stav, keď by postupom orgánu verejnej moci poškodený subjekt síce akceptoval a riadil sa z nezákonného postupu vzišším rozhodnutím, avšak súčasne by spochybňoval zákonnosť jemu predchádzajúceho postupu (I. ÚS 327/2018).

15. Dovolací súd na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je v zmysle § 420 písm. f) CSP prípustné a zároveň aj dôvodné, preto napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP). Vzhľadom na uvedené sa dovolací súd ďalšími dovolacími námietkami nemal možnosť zaoberať.

16. Ak bolo rozhodnutie zrušené, a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

17. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 453

ods. 3 CSP).

18. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.